

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejema.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščenec, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 49.

Sobota, 18. junija 1932.

Leto VII.

V dobi gospodarskih in duhovnih zmešnjav

Če sedem v samotni kot in razmišljam o gospodarskih in političnih razmerah po svetu, se mi zdi vse labirint zmešnjav. Tako pa ni le moje mnenje, zakaj drugi ljudje, in celo delavci, so še bolj pesimistični. Šele pred nekaj dnevi mi je nekdo rekel, da se razvoj suče nekam v negotovost ter da delavsko gibanje obstaja ob strani in ne uveljavlja svojih načel s tisto pozitivnostjo kakor jih je uveljavljala še nedavno. Tu bi rad povedal samo malo primero.

Postavite ponoči svetlo luč na prosto. Opazujete jo. Okoli luči se vam v nekaj trenutkih zbere stotine mišic in žuželk, ne da bi vedele zakaj. Luč jih osmoli in tropi bedastih živalic poginejo ob njej. Sveti se luč, pa silijo za njo in vanjo, čeprav je zanje smrt, grob. Mušice nimajo razuma, zato ne morejo presojati namena luči in tudi ne posledic zanje same.

Luč v današnjih dneh je revolucionarna kričavost. Za to lučjo dere vse in se niti ne vprašuje, kakšen namen ima kričanje. Za razmišljanje ni časa. Socialne razmere in podivjanost v vojni ter oklepanje okoli zadnje bilke za eksistenco je edini motiv. Svoje volje mnogo mnogo ljudi še nima.

Delavsko gibanje pa ima svoj program, ki ga hoče doseči s smotreno politiko izobrazbe in pozitivnega dela. To pozitivno delo in resnost programa morejo umeti le sloji, ki poznajo in hočejo poznati svoje interese. V tem tiči bistvo delavskega gibanja in smer njegovega delovanja.

Lagal bi, kdor bi trdil, da delavsko gibanje še ni doseglo velikih uspehov. Lagal bi, kdor bi trdil, da moč delavskega gibanja ni narasla, čeprav danes vleče šovinizem cele trope mušic za seboj v — pogin, ter s tem navidez prekriči vse javno življenje. Da, prekriči, toda krik so puhle fraze, ki imajo namen odvrti delavstvo od pravega cilja. Vse kričanje v Avstriji, Nemčiji in Angliji ni nič drugega kakor bogato kupljeno kričanje proti delavstvu in njega interesom, luč, h kateri dero bedaste mušice, da tam poginejo. Gre za ohranitev gospodarskega sistema, ki se mu dajejo tla zaradi krize, in ko bodo mušice in večje storile svojo dolžnost — izročile oblast izrazitemu kapitalizmu, bodo poginile tako kakor poginjajo danes nezaposleni in drakonično izkoriščane množice.

Program in cilj delavskega gibanja torej ni nič izgubil na pomenu, ampak celo pridobil je. Danes gre za pogoršanje kapitalističnega izkoriščanja, gre za to, da delavec izgubi politične in socialne pravice, vso priborjeno enakopravnost.

Vsa ta navidezna zmešnjava nas torej uči, da se ogiblamo one svetle luči, ki danes vabi v svojo okolico nerazsodne množice, da jih uniči, a sveti dalje sama. S to lučjo ne smemo koketirati, ne sprejemati nje pohvale in ne nasedati nje laskanju. Značaji moramo biti in značaji ostati. Kričanje, ki je tako silno strupeno za ljudske množice, mine. In tedaj ne sme doba najti našega gibanja v razvalinah. Tudi danes živi in dela delavsko gibanje, toda kupljenih agentov ne more prekričati, ker nima milijonov, za pobijanje te protidelavske politike.

Delavski zastopniki za izboljšanje socialnega zavarovanja

Sanacija socialnega zavarovanja.

V torek se je vršila v Zagrebu seja upravnega odbora Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Upravni odbor se je posvetoval glede predlogov, ki naj jih stavi glede sanacije zavarovanja na seji ravnateljstva. Na seji so povedali svoje stališče zastopniki delavcev in delodajalcev, in sicer

zastopniki delavcev:

zahtevajo zvišanje prispevka v bolniškem zavarovanju do maksimalne zakonske meje (7 odst.) za vse okrožne urade, razen onih, ki so aktivni. Dalje zahtevajo zvišanje prispevka za neugodno zavarovanje na 7 do 8 odst. Uvede naj se tudi zavarovanje za primer starosti, onemoglosti in smrti po odredbah zakona o socialnem zavarovanju, in sicer tako, da se s posebnim pravilnikom določi, da se morajo izvestne fakultativne dajatve za stare in onemogle prirediti takoj, ne pa šele po karentni dobi 7—8 let, kakor predvideva osnutek zakona. Delavski zastopniki zahtevajo tudi reorganizacijo delavskega zavarovanja na ta način, da dobe krajevni organi zavarovanja večjo avtonomijo, obenem naj bi se pa povečala tudi njihova odgovornost za izvedbo zavarovanja v njihovem področju.

Zastopniki delodajalcev

so na seji v glavnem zahtevali, naj se razmere v socialnem zavarovanju izboljšajo na ta način, da se znižajo podpore in tako zmanjšajo izdatki. Po njihovem mnenju bi se dalo tako doseči ravnotežje v socialnem zavarovanju. Delodajalci so tudi za znižanje bremen, ki jih doprinašajo za socialno zavarovanje delavcev, in sicer zaradi gospodarske krize.

Do odločitve ni prišlo, temveč je bilo samo sklenjeno, da naj stranki formulirata svoje stališče do prihodnje seje ravnateljstva. Do takrat

bo pripravila tudi uprava SUZOR-a podrobne predloge o saniranju delavskega zavarovanja, dočim naj nadzorni odbor predloži poročilo o pregledu poslovanja komisarijev v zadnjih treh letih. Ravnateljstvo bo na temelju tega materiala odločilo, kako naj se v bodoče dela v socialnem zavarovanju, da pride zopet v finančno ravnotežje.

Nekateri okrožni uradi zahtevajo najširšo avtonomijo, in sicer zato, ker so imeli nekateri uradi ob istih pogojih suficite, drugi pa velike primanjkljaje, kar priča, da v delavskem zavarovanju ni složenega in enotnega postopanja. Delavski zastopniki se zavzemajo za večjo avtonomijo ob ustanovitvi fondov za skupne cilje delavskega zavarovanja in za podporo stalno pasivnim uradom, zahtevajo pa kot rečeno tudi večjo odgovornost šefov okrožnih uradov, da ne bi mogli trošiti denarja ne glede na razmere in položaj drugih uradov, odnosno na potrebe in položaj osrednjega urada.

Delavski zastopniki zahtevajo, da se vrne podaljšanje lečenja in vseh dajatev zopet na 52 tednov, kakor je bilo prej. Zakon namreč predvideva lečenje in dajanje podpor samo za 26 tednov, pooblašča pa ravnateljstvo, da lahko podaljša te ugodnosti na 52 tednov. Zaradi denarnih težkoč je bil SUZOR ukinil podaljšanje na 52 tednov, delavski zastopniki pa zahtevajo, naj se po vseh okrožnih uradih, ki so aktivni in nimajo deficita, lečenje in dajanje podpor zopet podaljša na 52 tednov. Šefi gotovih krajevnih organov bi morali restringirati nepotrebne izdatke, da bi tako omogočili članstvu boljše in smotrenejše lečenje.

Seja ravnateljstva bo dne 7. in 8. julija ter bo razpravljala predvsem o teh vprašanjih.

Nemška reakcija na delu.

Nova nemška vlada demontira socialno zavarovanje.

Hitlerjevci so že ves čas ostro nastopali zlasti proti zavarovanju za slučaj brezposelnosti. Sedaj pa, ko imajo največji vpliv na novo vlado von Papena, se podvzujejo svoj program uresničiti: izdana je bila naredba, s katero se dajatve socialnega zavarovanja občutno znižajo. Temeljne zavarovane mezde se znižajo na stanje, kakor je bilo leta 1927, to se pravi, da bodo dajatve znižane za 7 do 15 odstotkov. Vse vrste zavarovanja bodo tvorile garancijsko skupnost, ki bo fungirala kot skupna dolžnica napram državi

pošti, ki nakazuje podpore. Vlada lahko pri zavodih socialnega zavarovanja s posebnimi odredbami prištedenje izsili. Več takih odredb, ki se tičejo poenostavljenja in redukcije upravnega aparata in znižanja rent, je že izdanih v svrhu prištedenja do 20%. Isto velja tudi za izdatke vseh drugih javnih avtonomnih organov kakor občin itd. Brezposelne podpore se znižajo za 23%, podporna doba pa na šest tednov, na novo se uvede davek na sol in na zaslužek stalno zaposlenih.

— — —

Dovolj je, če delavstvo ostane zvesto načelom in širi svoja načela v svojih organizacijah in zunaj njih. Dovolj je, če ne sprejema poklonov in darov iz nasprotnega tabora, marveč se ideološko in praktično emancipira od vseh lepih besed in vab. Zakaj delavci in delavski zastopniki so sami sebi najbližji in le sami bodo morali voditi boj za svoj začetni cilj.

Načela in program delavskega gibanja potrebujejo torej, ker so se vzroki zato zaostri, le še potenci-

rane solidarnosti in emancipacije, ne pa padanja v naročje onim, ki nas hočejo s svojo šovinistično lučjo sicer navduševati in vznemirjati, končno pa oropati naših pravic in možnosti za borbo za boljše bodočnost.

Samo v smotrenem emancipiranem delu je naš spas.

Poglejte v Nemčijo in sodite, a tudi ravnajte tako, kakor je vaša delavska dolžnost.

— — —

Zopet se maja „sistem“ na Ogrskem

Ogrska uči.

V »Vossische Zeitung« razpravlja člankar phil. o sistemih vladavin z ozirom na bližajočo se izpremembo sistema na Ogrskem, kjer se že desetletja vrši borba za splošno tajno in direktno volilno pravico. Vlada je podala izjavo, da predloži zakon o volilni reformi, kjer volijo sedaj po večjih mestih tajno, po deželi pa javno. Razen tega nedostanka pa ima ogrski volilni red še določbo, da mora vsak kandidat podpreti svojo kandidacijo s 500 oziroma 1000 podpisov. Izsilili so na Ogrskem to volilno reformo delavsko gibanje in mali kmeti.

Hitlerjeva vojska zopet dovoljena.

Prepoved nacionalno-socialističnih napadalnih čet, ki jo je prejšnja nemška vlada uvedla, hoče nova vlada zopet ukiniti. Tozadevna odredba je že podpisana, vendar se nje objava zavlačuje, največ pod pritiskom južno-nemških katoliških dežel, ki so izjavile, da bodo prepoved, če jo osrednja vlada ukine, deželne vlade v svojem delokrogu zopet uvedle. Sploh so južne nemške dežele, zlasti Bavarska, Württemberg in Badenska, v strogi opoziciji proti novi junkerski vladi in govori se celo, da bi v skrajnem slučaju moglo priti do odcepitev teh dežel od Nemčije, ki bi se potem združile z Avstrijo v samostojno Južno Nemčijo. Tudi takozvana »železna fronta«, ki je bila ustanovljena tik pred zadnjimi volitvami iz demokratskih, centumskih in socialdemokratskih obrambnih organizacij, napoveduje za slučaj ponovnega dovoljenja hitlerjevskih obrambnih čet, najodločnejšo protiakcijo.

Nova sovjetska država Čile.

Ker se je dosednji predsednik Davilla izkazal napram inozemskim kapitalistom, ki so imeli dosedaj vso čilsko industrijo, zlasti pa železno, bakrene in solitrške rudnike v rokah (Angleži so investirali v Čile 25 milijonov funtov šterlingov, Američani pa 1 milijardo dolarjev), preveč popustljiv, so ga ekstremisti kratkomalo pognali iz dežele. Predsedstvo je prevzel vođa komunistov Hidalgo, notranje in vojni ministrstvo pa je prevzel polkovnik Grove, poveljnik vojaške letalske šole, ki je s svojo akcijo omogočila in izvedla revolucijo. Grove je jako smel in podjeten mož, nekaj čilski Trocki. Nova vlada je proglasila komunizem za temelj svojemu vladanju. Vse zasebno premoženje, ki presega gotov maksimum, se zapleni, industrija se podvrži, obveznosti prejšnjih vlad napram inozemskemu kapitalu se ne priznavajo. V Angliji in Ameriki so radi tega zelo vznemirjeni in so poslali v Čile baje že par vojnihih ladij »v zaščito svojih podanikov«.

Prelat dr. Boštjan Seipel je nevarno bolan. Bivši državni kancler, krščanski socialist in zagovornik fašizma je fizično popolnoma oslabil.

Proces proti častnikom mariborske garnizije, ki so pripravljali prevrat.

Dne 15. junija se je pričela v Beogradu pred vojaškim sodiščem razprava proti devetim častnikom in trem podčastnikom mariborske garnizije, ki so obtoženi, da so pripravljali prevrat v mariborski garniziji in da so v to svrhu ustanovili posebno organizacijo.

Kot glavni krivce akcije se navaja pehotni poročnik Miloslav **Miljković**, ki se v trenutku, ko so ga vojaške oblasti našle in ga hoteli prijeti, v mariborskem hotelu »Meran« ustreliš s samokresom. Obtoženi so sledeči častniki: pehotni poročnik Dragoljub **Atanacković**, pehotni major Vojislav **Djokić**, pehotni poročnik Božidar **Paunović**, pehotni poročnik Momčilo **Milutinović**, pehotni poročnik Dragoljub **Todorović**, pehotni poročnik Marko **Marković**, pehotni poročnik Miroslav **Altarer**, pehotni poročnik Mihajlo **Ristić** in pehotni poročnik Miroslav **Surdilović**.

Razen častnikov so bili vpleteni v zavezništvo tudi trije podčastniki, in sicer topničarski podnadrednik Živorad **Ilč**, pehotni podnadrednik Čedomir **Petrović** in pehotni podnadrednik Lazar **Grujin**. Vsi imenovani častniki in podčastniki so se nahajali v službi v 45. pešpolku v Mariboru, med tem ko je topničarski podnadrednik služil v 32. topničarskem polku.

Častniki **Atanacković**, **Milovanović** in **Miljković** so v marcu t. l. ustanovili prevratno organizacijo in sklenili izvršiti puč v noči od 16. do 17. aprila. Sestavili so proglas na vojaštvo in ga razmnožili. **Atanacković** je imel nalogo v kritični noči zbrati vojaštvo in mu prečitati proglas; **Miladinović** je bil določen, da pozove moštvo, da odpove pokorščino predpostavljenej, dočim je **Miljković** prevzel glavno vodstvo. Prevrat pa se ni izvršil, ker je **Miljković** prejel brzopjavno obvestilo z Dunaja, da naj se s pučem počaka.

Major **Djokić** je izvedel za prevratne namene zgoraj imenovane trojice v noči od 24. in 25. aprila, kakor tudi to, da se bo prevrat izvršil v noči od 15. na 16. maja. Obtoženi major celo priznava, da je bil voljan prevzeti mesto poveljnika brigade za slučaj, da bi se puč posrečil. O pripravah za izvedbo puča so oficirji razpravljali celo v **Djokićevem** stanovanju.

Paunković, **Todorović** in **Milutinović** so obtoženi, da so bili o prevratnih načrtih svojih tovarišev točno poučeni, da pa o tem niso obvestili svojih predpostavljencev.

Poročnik **Altarer** je sam vstopil v prevratno organizacijo in je kot dežurni častnik pomagal **Miljkoviću**,

ku, ki so ga koncem aprila, ko se je stvar razkrila, zaprli, da je pobegnil iz zapore.

Miljković in **Altarer** sta potem skupno odšla proti avstrijski meji, kjer sta v neki kmetijski hiši prenočila. Od tod sta se vrnila v Maribor, v hotel »Meran«. To se je zgodilo dne 8. maja. Okoli poldne je policija, ojačena z oficirji garnizije in orožniki, obkolila hotel »Meran«, hoteč izvršiti aretacijo obeh častnikov. V strahu pred aretacijo se je **Miljković** ustrelil, **Altarer** pa se pravočasno prijel.

Poročniku **Mihajlu Miladinoviću** se je pa posrečilo pobegniti v Avstrijo.

Kakor je razvidno iz zaplenjenega proglasa, so obtoženi nameravali izvršiti prevrat, ne da bi pri tem hoteli škodovati ugledu države.

Zanimivo je bilo zaslišanje majorja **Djokića** pred vojaškim sodiščem. Predsednik sodišča očita **Djokiću**, da je on, s tem, da je poveljniku polka ponovno zatrjeval, da v bataljonu ni nikogar, ki bi imel socialno-prevratne namene, zakrivil smrt **Miljkovića**, pobeg **Miladinovića** in obtožbo devetih oficirjev garnizije.

Major **Djokić** pa trdi, da je odlašal s prijavo radi tega, ker je hotel izvedeti vse podrobnosti zasnovanega prevrata. O zatrdilu, ki ga je dal poveljniku garnizije, da v bataljonu ni niti častnika, niti podčastnika in ne vojaka, ki bi ga lahko imenoval socialnega revolucionarja, izjavlja **Djokić**, da je govoril resnico, ker se danes noben mož njegovega bataljona ne nahaja pred sodiščem. **Djokić** pravi doslovno: »Res sem to pisal omenjenemu polkovniku, toda njemu nisem hotel o zadevi povedati ničesar, iz razloga, ker bi bila v tistem trenutku vsa organizacija odkrita in bi se danes na zatožni klopi nahajali še drugi častniki in kakih 40 civilistov.«

Bivši minister dr. Ivan Švegl, dosedanji izredni poslanik v Buenos Airesu v južni Ameriki je bil razrešen in postavljen na dispozicijo.

Na Kitajskem se zopet širi komunizem, ki ogroža Čangkajškovo nacionalno vladno. Čete komunistov so prodrle že v dolino Jangtsekianga.

PRI BOLEČINAH

povzročenih vsled prehlajenja posebno pri bolečinah v hrbtu in pri trganju, je blagodejno drgnjenje s stari domačim sredstvom in kozmetikom, Fellerjevim Elsafluidom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 383, Savska Banovina.

CANKARJEVA DRUŽBA BO LETOS V OKTOBRU IZDALA SLEDEČE KNJIGE:

1. Ivan Molek: »DVA SVETOVA.«

Ivan Molek je glavni urednik največjega ameriškega slovenskega in delavskega dnevnika »Prosveta« v Chicagu in slovenski pisatelj. Povest »Dva svetova« je leposlovno delo, polno zanimivih dogodkov in takorekoč prvo delo v taki obliki.

2. Ara Grabeljšek: »ŠTRAJK.«

Lepa, bojevit povest, ki slika, kako je potrebna delavcu razredna zavest in da je organiziran, če hoče izboljšati svoj položaj.

3. Hermynia zur Mühlen: »VČERAJ JE BILO, JUTRI BO...«

To so pravljice znamenite pisateljice, zanimive in mične za majhne in odrasle. Umetnik **Niko Pirnat** je narisal k pravljicam lepe slike, tako da bo knjiga ilustrirana. Knjigo je prevedel A. Cerkenik.

4. KOLEDAR CANKARJEVE DRUŽBE ZA LETO 1933.

Kakor dosedaj vsako leto, bo tudi letos koledar izborna urejen in nad vse zanimiv ter bo imel mnogo lepih slik.

Kakor vidite, bodo knjige za leto 1932/33 zares prvovrstne. Za članarino 20.— Din so krasno in bogato darilo. Delavstvo je lahko ponosno na to svojo književno družbo in naj bosta sleheren delavec in delavka, posebno pa strokovno organizirana, zavedna sodruga, včlanjena v Cankarjevo družbo.

Poverjeniki, včlanite v Cankarjevo družbo vse strokovno organizirane in tudi druge. 20.— Din bo vsakdo, kateri ljubi knjigo in ve, kaj je knjiga, posebno pa proletarska, in kateremu je za izobrazbo in za njegov proletarski ponos, rad žrtvoval, če ne naenkrat, pa v obrokih, da bo tako član velikega, solidarnega in močnega »MI«.

CANKARJEVA DRUŽBA.

Doma in po svetu.

Delavski borec s. Peterlin Franc umrl. Dodatno k našemu zadnjemu poročilu o smrti s. Peterlina nam pišejo: **Rajni Peterlin** je sin **Peterlina**, ki je več kot 30 let član strokovne organizacije, zato se je njegov sin **Franc** že v mladih letih kot dijak na ljubljanski gimnaziji odločil za socialistično smer. Že med časom gimnazijskih študij je dopisoval v razne slovenske strokovne liste. Ko pa je leta 1909 maturiral na gimnaziji, je postal urednik strokovnega lista »Rudar«, ki je izhajal v Zagorju. V letu 1911 se je vpisal na dunajsko univerzo in od tamkaj sodeloval pri tem listu. Leta 1914 pa je moral k vojakom, kjer si je nakopal tako strašno živčno bolezen. Ko je po nekaj tednih zopet delno okreval, ni šel več na vseučilišče, ampak je stopil v službo k takratni Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani. Bolezen pa je vedno napredovala, tako da je moral leta 1920 službo opustiti in se podati domov v Zagorje. Zdravil se je približno dve leti doma pri očetu. Živčna bolezen pa se mu je poslabšala, da je moral leta 1923 v umobolnico. Med časom, ko je bil doma, je še velikokrat zahajal k našim sodrugom ter se pritoževal, kako bi rad delal v delavskem pokretu, ali da mu zdravje ne dopušča. Še iz umobolnice je velikokrat pisal ter prosil za delavske revije in liste. Dne 9. junija 1932 pa je podlegel tej strašni bo-

lezni, ki si jo je nakopal v vojni. Dne 11. junija 1932 so ga pokopali na pokopališču v D. M. Polje pri Ljubljani. Bodi mu lahka zemlja domača. Njegovim sorodnikom pa naše sožalje!

Tekma koscev. Zveza kmečkih fantov in deklet je priredila v nedeljo, dne 12. junija, tekmovalje na Trati pri St. Vidu, katere se je udeležilo prav lepo število koscev. Tekma je uspela prav dobro. Do tujkaj vse v redu. Še bolj na mestu bi bila taka tekma, ko bi se tekmovalci razdelili v več skupin in šli tekmovali k revnim kmetom, kateri v današnji krizi ne morejo plačati koscev, pa ne veleposestnikom, ki imajo razne stroje na razpolago. Tem veleposestnikom kosijo ti tekmovalci z malimi stroški, dočim bi ravno ti veleposestniki lahko plačali dobro. Zato bi bilo priporočljivo, da se še enkrat, dokler košnja traja, ti tekmeželjni kosci zberejo skupaj in razdelijo, kakor rečeno, v skupine in hajd k revnim kmetom, kateri vam bodo iz srca hvaležni!

Kdor potrebuje okrepčila, posebno pa, kdor je zaposlen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jačanjem mišic in kit, kakor tudi s pospeševanjem krvnega toka s Fellerjevim Elsafluidom, tem preizkušenim domačim sredstvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 383, Savska banovina.

Angelo Cerkenik:

ROSA.

(Povest.)

39

— Dovolj, Rosa! To mi ne gre in mi nikdar ne bo šlo v glavo. Zakon je produkt tisočletnih težkih borb, ki ga ne moreš nadomestiti z ničimer boljšim, je edino možen regulator spolnega kaosa, anarhije ljubezni. Vse, kar pripoveduješ, so zgolj ugiibanja, naivno pojmovanje življenja.

— Mnogokaj bi ti še mogla odgovoriti, Bojo, mogla bi ti govoriti, da ni to nikakšen produkt tisočletnih borb, marveč zgolj produkt, ki bazira na ponudbi in povpraševanju, mogla bi ti odgovoriti, da tudi nekatere živali monogamično živijo, mogla bi ti dokazovati, da kakšnega posebnega pozitivnega rezultata monogamija absolutno ni obrodila... A čemu bi vse to pripovedovala, ko vidim, da je močnejši v tebi glas krvi, nego intenzivnost intelekta... Šla bom zopet v svet, Bojo, in ti olajšala odločitev. Sam se ne moreš odločiti. Na mojo stran te vleče dolžnost, prijateljstvo, mogoče celo hvaležnost, k Tanji pa romantika mladostne ljubezni, spojene s spolnostjo

in še ne do dna izpito čašo njenega prekrasnega telesa. Nisem več otrok, Bojo. Veš, da sem razumna. Priznam vse pravice, zametujem vse moralne pomisleke o dolžnosti in hvaležnosti. Če sem te ljubila in bedela ob tvoji postelji, z utripajočim srcem preganjala smrt od tebe, je bila to moja ljubezen, moja, razumeš, moj užitek! Smešno je, tedaj, govoriti o dolžnosti in hvaležnosti! Dolge mesece sem se grela ob tvoji ljubezni. Moje žrtve, kolikor se vobče smejo tako imenovati, so bile tisočerno poplačane. Odšla bom in se ne bom več vrnila. Res je: trpela bom, a v delu in ljubezni do pokreta, kateremu se hočem posvetiti do poslednje svoje misli, bom pozabila na to svojo enostransko ljubezen in se bom uživala v široko, vseobjemajočo, v vesoljno ljubezen.

— Ne, Rosa! Ti ostaneš pri meni. Tanja naj odide! Domovina jo kliče, je rekla. Dovolj je v meni poguma, da nosim tudi breme in bolešč, če sem si ju nakopal...

— Ne bo šlo, Bojo.

— Kako naj to razumem?

— Nočem živeti poleg tebe in gledati tvojega trpljenja.

— Če me res ljubiš, boš zavoljo ljubezni prenašala moje trpljenje.

— Vsekakor, če le nisem jaz vzrok tistega trpljenja.

— Igraš se z besedami, Rosa.

Dvignila se je in stopila k oknu. Zunaj je rosil dež. Ljudje so hiteli mimo hiš po tlakovani ulici.

Obšlo jo je grenko čuvstvo. Bojo se ji je zazdel težak. Tako je omejen... Tako za hip ji je šinila ta misel skozi možgane in že jo je bilo sram. Ne more me razumeti. Drugače je vzrojen, Oblika mu je nadomestila vsebino, telo dušo, omejenost neizmernost. Tako rada bi mu povedala, pa ne more. Še sama sebi ne more dopovedati z besedo. Le čuti, jasno čuti, a kakor je vse njeno čuvstvo skoraj breztelesno in neomejeno, tako široka bi morala biti njena beseda. Ali je čudno, če je ne najde, če zaman poskuša občutje brezmejnosti nasilno vkleniti v omejeno besedno obliko, neizmernost stlačiti v določeno besedo, plemenitost, breztelesno ljubezen okovati v uniformirani zvoz dvajsetpet abecednih glasov?

Morda pa so res vse le besede, pusto igrakanje? Morebiti je vera v moč, nadmočje, nadplemenitost samo vera, samo sladak sen, ki mu življenje nikdar ne bo vdihnilo duše? Ali pa ni v njej ljubezni? Mogoče ni nikdar občutila ljubezni.

O da! Tam ob tihi, globoki vodi, pod večno plakajočimi vrbami zaljubljeni...

Srce se ji je stisnilo ob spominu na tiste trenutke, ko je noč objemala njuni srca. Samo noč, tiha kakor tišina, preden je Moč pomislila na stvaritev življenja, boječe pošumevajoča voda, objemajoče ju vrbe žalujke in milijone, milijarde zvezd... Sama sta bila, sama.

Ah, ne... v njem je bila Tanja.

Oditi mora! Bežati! Udati se delu in najti pozabljenje!

Po treh mesecih sta se Bojo in Tanja zopet videla.

Sedela sta v Rosini sobi drug poleg drugega in se držala za roke. Tanja je tiho ihtela, Bojo je stiskal zobe. Rad bi izbruhnil v kričec jok.

— Tanja, saj veš, ne?

— Če vem?

— Ali ti ni povedala Rosa?

— Nič mi ni povedala.

— Sklenil sem, da se morava ločiti. Ločiti se morava, Tanja!

Venomer je ponavljal:

— Ločiti se morava...

Kakor da se je bal, da ne bi pozabila na to nujnost in neobhodnost, kakor da se je bal, da se bosta še v tem hipu spozabila in preklicala ta sklep.

Zlata protetika v zobnem ambulatoriju Okrožnega urada v Ljubljani. Na številna vprašanja članov o cenah del v zlatu, ki jih izvršuje Okrožni urad v svojem zobnem ambulatoriju v Ljubljani in povračilu prevoznih stroškov, sporoča Okrožni urad, da stane zlata krona Din 200.—, vmesni zlati členi pa stanejo Din 240.—. Prevoznih stroškov v ambulatorij in nazaj domov pa Okrožni urad v smislu določil ne more povračati.

V Bolgariji se zopet streljajo. Dne 13. t. m. je bil izvršen v občini Nevrokop bombni in revolverski atentat na dva novoizvoljena občinska svetovalca Bakalčeva in Narlijeva. Oba sta težko ranjena. Izmed štirih atentatorjev je policija enega ujela. Ujeti atentator Stojan Krstilov je bil pri občinskih volitvah Bakalčev protikandidat. To so res čudni vzroki za atentate.

Da svobode mišljenja in kritike v katoliški cerkvi ni, smo povdarjali že čisto, vendar so nas nasprotniki preradi zavračali, da to ni resnično. Spet je tu slučaj, ki bo potrdil naše navedbe. O aferi praškega nadškofa Kordača, ki ni hotel pristati na neke zahteve papeškega nuncija Ciriacija in je bil zaradi tega s papeškim dekretom upokojen, smo že poročali. Vsa javnost je tedaj obsodila tiranijo Vatikana in njegovih emisarjev. Med odličniki, ki so se za dr. Kordača zavzeli v javnosti, je bil tudi teološki profesor praške univerze dr. Šanda. Napisal je več člankov, v katerih je ostro kritiziral postopanje papeškega nuncija nasproti dušnemu pastirju svojega naroda. Zaradi stališča, ki ga je bil zavzel, so ga suspendirali ter so mu tudi prepovedali, da ne sme več predavati. Te dni pa je dr. Šanda prejel dopis od papeškega nuncija, v katerem stoji, da mu bo vse odpuščen, če prekliče svoje članke in če se odpove profesuri. Dr. Šanda je takoj sporočil nunciju Ciriaciju, da mu odreka pravico soditi v zadevi, ki se tiče v prvi vrsti njega. Pripomnil je tudi, da ne bo preklical objavljanih člankov, profesuri pa se ne bo odpovedal že zaradi tega, ker je češkoslovaški univerzitetni zakon takšen, da ne dovoljuje odstavljati nastavljenih profesorjev. Nato je nuncij Ciriaci dr. Šandi pod pretnjo izobčenja prepovedal stopiti še kdaj v prostore teološke fakultete. Kleriki pa so dobili nalog, naj pri morebitnem pojavu dr. Šande med njimi takoj gredo v kapelico molit za profesorjevo izpreobrnjenje. Če bi se dr. Šanda še drugič pojavil na teološki fakulteti, bo ekskomuniciran. Nuncij pa je izdal še tretjo odredbo, v kateri preti prof. Šandi celo z odvzetjem vseh svečeniških pravic za primer, da bi trdovratno vztrajal pri svojem stališču. Kakšen je torej teror pri vsakem poskusu oponiranja proti odlokom Vatikana, je jasno. Čudno je samo še, da se tu ljudje sklicujejo na množice vernikov, ki stoje za njimi, ko pa nimajo te nič odločati. In čudno, da so te množice tiho. So morda sami papirnati vojaki, ki jim kaj takega ni nič mar?!

10.000 delavskih otrok telovadilo. Minulo nedeljo se je vršila na Češkoslovaškem v znanem industrijskem mestu Plznu ogromna manifestacija »Delavskih telovadnih enot« iz zapadne Češkoslovaške. Ta delavska telovadna organizacija bo imela prihodnji mesec svojo glavno slavnost. V nedeljo pa je bil kot uvod v to slavnost nastop delavskega naraščaja, ki ga je nastopilo ob sijajni udeležbi občinstva nad 10.000. Slavnost se je vršila pod pokroviteljstvom mestne občine Plzen. Zastopana je bila tudi vlada po ministru prosvete dr. Dereju. Zanimivo je, da se je vršila isti dan tudi v Pragi mladinska slavnost Sokolstva in na Sveti gori velika slavnost katoličanov. Tudi pri obeh zadnjih slavnostih je bila zastopana vlada po ministrih. Na Češkoslovaškem se torej različne organizacije prav krepko razvijajo, vsaka svobodno po svojem kulturnem prepričanju. Vse to koristi celoti, ker raste kultura. Češkoslovaški ministri so zadnji čas ponovno z ministrskim pred-

sednikom vred povdarjali, da je na Češkoslovaškem edino v demokraciji rešitev iz sedanje krize.

Proces proti morilcu predsednika francoske republike se prične dne 7. julija pred pariško poroto. Proces proti Gorgulovu bo trajal dva dni.

300 milijonov dolarjev za nezaposlene. Senat ameriških Zedinjenih držav je sklenil z 72 glasovi (proti 6) najeti posojilo 300 milijonov dolarjev (24 milijard dinarjev), ki jih bo posojal zveznim državam v svrhu podpiranja nezaposlenih proti 3-odstotnim obrestim. Istotako je parlament dovolil kredit 2,3 milijarde dolarjev za dela v svrhu omejitve nezaposlenosti. Predsednik Hoover se je ostro izrekel proti temu zadnjemu kreditu, tako, da je mogoče, da se kredit sploh ne realizira.

Plebiscit za ali proti prohibiciji se bo v Združenih državah najbrže na pritisk republikanske stranke še letos vršil, ker je tudi predsednik Hoover končno v to privolil.

Vpepeljevanje mrličev v Plznu. V plzenskem krematoriju na Češkoslovaškem, ki je mestni, so morali postaviti letos že drugo peč za upepeljevanje mrličev. Vedno več ljudi pristopa v tamošnje društvo »Ogenj«, da se dajo po smrti upepeljiti, mesto da bi jih pokopali v grobove. Meseca majnika t. l. je bilo v Plznu upepeljenih 25 umrlih, med temi 15 moških in 10 žensk, po narodnosti 24 Češkoslovakov in 1 Nemec, a po veri: 16 rimokatolikov, 1 pripadnik češkoslovaške cerkve in 8 oseb brez konfesije. Skupno je bilo letos upepeljenih v Plznu 150 oseb.

Prekop od Moskve do Volge. Ruska vlada se bavi z načrtom, da bi izpopolnila omrežje Volge in zgradila ob reki 30 m visok nasip nad Stalingradom (prejšnjim Cincinom). S tem bi pripravila podlago za veliko elektrarno, ki bi dajala 9 milijard kilovatnih ur električne energije. Druga slična naprava je projektirana pri Samari. S temi napravami bi pridobila Rusija 22 milijard kilovatnih ur na leto. Istočasno bi bili ustvarjeni pogoji za 6000 km novih vodnih potov v zgornjem delu Volge. Pod Samaro pa bi se tako zvano travniško obrežje na vzhodni strani spremenilo v rodovitno zemljo, ker bi se našla lepa prilika za umetno namakanje. Vrtno kulturo v Saratovu, Samari, Stalingradu, Engelsu (bivšem Pokrovsku) bi s tem mnogo pridobile in bi se zelo povzdignile. Končni smoter vsega tega pa je zveza Moskve z Volgo po posebnem prekoku. S tem bi postala Moskva tudi osrednje pristanišče Rusije.

Ljubljana.

Umrli je Štefan Dražil. V Ljubljani je dne 15. t. m. po operaciji povsem nenadoma umrl predsednik produktivne zadruga knjigovozov in sorodnih strok. Pokojni Dražil je bil po poklicu tiskar in več let ravnatelj Konzumnega društva za Slovenijo. Pogreb pokojnika je bil večer ob 6. uri popoldne iz Splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Rodbini izrekamo ob izgubi soproga in očeta sožalje. Naj počiva!

XII. delavski prosvetni večer „Svobode“ in „Zarje“

kot zaključek prosvetnih večerov za to sezono, bo v ponedeljek, 27. junija t. l., ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Na sporedu je nastop delavske godbe »Zarja« in terceta »Zarje«, govorni zbor »Svobode« Ljubljana in Šiška. Recitacije Borisa Božiča. Pisatelj Grahov bo predaval o Delovni šoli. Katja Delakova bo zaplesala po Straussovem valčku »Pomladanski zvoki« ritmični ples, naštudiran za ta večer, 13 letni Lado Krušič bo zapel »Oj, Triglav, moj dom...«, solistki-sopranistki Dragica Sokova in Sivec Josipina ter baritonist Arnold Arčon bodo zapeli več lepih solospelov, oktet »Ljubljanskega Zvona« pa več narodnih pesni.

Lep večer bo, udeležite se ga. Vstopnina je neznatna, po 3.— in 2.— Din.

Varuj

perilo

Persil

in rabi le



PRVIČ je ceneji in **DRUGIČ** prizanašate z uporabo Persila Vašemu perilu, ker je že po kratkem kuhanju vsako drgnjenje perila nepotrebno. Raztopite Persil vedno v mrzli vodi! L zavitek zadoštuje za 25–30 litrov.

Maribor.

Je »Mestna hranilnica« samostojen ali samoupravni zavod? Kakor drugi denarni zavodi, tudi Mestna hranilnica izplačuje svojim vlagateljem zadnji čas zopet le po Din 200 tedensko. Za sebe pa si Mestna hranilnica kljub temu svoji pravico, iztirjavati od svojih dolžnikov vso terjatev in jih žene tudi na dražbo, če nočejo plačati. Mariborsko sodišče je Mestni hranilnici to pravico brez nadaljnjega priznavalo v smislu zakona o zaščiti kmetov, češ, da je Mestna hranilnica občinski, to je samoupravni zavod. Okrajno sodišče v Marenbergu pa je nedavno v nekem slučaju mariborski Mestni hranilnici odreklo privilegij iz zakona o zaščiti kmetov ter ni dovolilo dražbe proti dolžniku kmetu. Mestna hranilnica se je proti temu sklepu okrajnega sodišča v Marenbergu pritožila po g. dr. Lipoldu na okrožno sodišče v Maribor, ki bo sedaj odločalo o tej pritožbi.

Razprava proti prof. Vesenjaku. Včeraj dopoldne bi se morala vršiti pri mariborskem okrožnem sodišču razprava proti bivšemu ministru g.

Vabilo

na USTANOVNI OBČNI ZBOR

Delavskega turističnega društva »Prijatelj Prirode«, podružnice v Mariboru, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 27. junija 1932, ob 8. uri v dvorani Delavske zbornice. Sodna ulica 9/II, s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje pravil. 2. Volitve uprave. 3. Razno. — Vabljeni so vsi delavci in delavke, nameščenci in nameščenke, ter vsa delavska kulturna in športna društva, kakor tudi vse strokovne organizacije, ki so v sklopu strokovne komisije.

Ivanu Vesenjaku, ki je obtožen klevete radi žaljenja banovinske uprave Dravske banovine. G. ministra Vesenjaka zagovarjata odvetnika dr. Leskovar in bivši mariborski veliki župan dr. Schaubach. Razprava pa je bila v zadnjem trenutku preložena, ker je nastal kompetenčni spor, jeli je pristojno okrožno ali okrajno sodišče.

Honorar upravitelju grofa ravnalno postopanje veleposestnika grofa Zabeo s Pohorja. Ker je šlo

Dr. Avg. Reisman:

Delovno pravo v novem obrtnem zakonu.

(Iz predavanja o novem obrtnem zakonu v Strokovni komisiji v Mariboru.)

(Nadaljevanje.)

Učenci oz. vajenci.

Odškodnina učencu za delo.

Kot posebno novost, a socialno in gospodarsko že davno potrebno določilo, uva-ja § 267 o. z., ki določa, da pripada učencu, oziroma vajencu, po enem dovršenem letu učenja odškodnina za delo, ki jo mora plačati obrtnik. Koliko mora ta odškodnina najmanj znašati, bo predpisal z uredbo minister trgovine in industrije v sporazumu z ministrom socialne politike in narodnega zdravja in po zaslišanju trgovsko-obrtnih in delavskih zbornic.

V veljavi pa je ta § 267 že sedaj, čeprav še nimamo navedene uredbe. Učenci, ki so dovršili 1 leto učenja, imajo torej že sedaj pravico do odškodnine za svoje delo.

Kakšna mora biti odškodnina?

Ko bo izdana uredba, bodo morali plačevati obrtniki vsaj tam določene najmanjše zneske odškodnine. Ti bodo očitno odgovarjali že sedaj veljavnim krajevnim običajem in odškodninam, ki jih dajejo redoma že v nekaterih strokah temeljem kolektivnih pogodb, n. pr. v tiskarski obrti, za katero uredba ministra gotovo ne bo mogla določiti manjše odškodnine. Tudi pri nas pa je bil običaj, da so dajali obrtniki učencem vsaj prehrano in stanovanje, socialnejši tudi obleko in proti koncu učne dobe še povrh tega manjšo denarno nagrado.

Kako je z odškodnino v avstrijskem obrtnem redu?

Obrtni red avstrijske republike je določil po vojni k § 100 novelirana določila § 100b) do § 100d) glede odškodnine vajencev. Tam mora dobiti vajenec odškodnino po končani prvi tretjini zakonite, oziroma pogodbene učne dobe. To odškodnino določata predvsem skupno odbora za-

druge in pomočniškega zbora ter se mora ista odmeriti z ozirom na krajevne razmere. Odškodnina velja za območje zadruga. Vsaj vsakega pol leta pa se morajo te odškodnine revidirati, če so še primerne. Ako se odbora zadruga in pomočnikov glede odškodnine ne moreta zediniti, določi istega okrajna industrijska komisija, proti kateri izreku pa se lahko pritoži zadruga kot pomočniški zbor na ministra trgovine in obrti. Odškodnina se lahko določi tudi v kolektivni delovni pogodbi, ki pa ne sme biti za vajenca manj ugodna, kakor ona, ki je določena potom sporazuma med zadrugo in pomočniškim zborom, oziroma potom okrajne industrijske komisije.

Važne odločbe avstr. sodišč glede odškodnine.

Vajenec mora dobiti odškodnino, ki bo odgovarjala njegovemu urnemu delu. Zato pa se lahko vajencu odtegne plačilo za delovne ure, ki jih je zamudil z obiskom nadaljevalne šole. Ravno tako se lahko ukine plačevanje odškodnine po določilu zadruga pod gotovimi pogoji, n. pr., ko vajenec ni zaposlen v času mrtve sezone, ali n. pr. v stavbni obrti, če ista nima nikakih naročil.

Dogovor, da mojster ne bo plačal vajencu nobene odškodnine, pa je neveljaven, kakor tudi dogovor, da mora plačati oče vajenca mojstru odškodnino, če bo sin vseeno zahteval plačilo. Ravno tako je neveljaven dogovor, da mora plačati oče oziroma varuh učenca učnino za zadnji dve tretjini učnega časa, zlasti je neveljavna določba, da bi morali plačati starši vajenca obrtniku učnino v višini odškodnine, ki jo mora plačevati obrtnik učencu. — V okviru gornjih določil in odločb torej lahko naši učenci z nad enoletno učno dobo že sedaj zahtevajo od mojstrov in tovarnarjev odškodnino za svoje delo.

(Dalje prih.)

Zabeja. Te dni je bilo končano po za milijonsko premoženje, je sodišče odmerilo poravnalnemu upravitelju, odvetniku dr. Fornazariču, honorar z zneskom Din 109.000.—.

Obrtna nadaljevalna šola pozivlja one vajence in vajenke, ki žele dobiti svoja izpričevala, naj se javijo zanje v nedeljo, dne 19. t. m., od 9. ure naprej v deški meščanski šoli. Med počitnicami se ta izpričevala ne bodo delila.

Uboj v Rušah. Sinoči, dne 16. junija, se je izvršil v občini Lobnica pri Rušah uboj, katerega žrtev je postal delavec Anton Jurše. Juršeta je napadel hlapec Mirko Perinčič iz Lobnice. Pri napadu je dobil Jurše tri vbodljaje z nožem v prsi in je umrl vsled izkrvavitve. Napadalec je pobegnil v gozd, orožništvo pa ga je med tem že izsledilo in odvedlo v zapore.

Glasbeno društvo železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru bo priredilo v nedeljo, dne 19. t. m. popoldne skupno s pevskimi društvi »Frohsinn« izlet v Radvanje v gost. »Pri lipi«. Člani in prijatelji vabljeni.

Strogi pasji zapor ukinjen. Ker se od 17. marca 1932 v mestu Mariboru ni pojavil noben nov slučaj stekline, je mestno načelstvo strogi pasji zapor ukinilo. Psi, ki so grizljivi, kakor n. pr. volčji in doberman, morajo še nadalje nositi nagobčnik, ki zabranjuje grizenje. V veljavni ostane prepoved jemati pse v gostilne, kavarne in druge javne prostore.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Celje.

Hlapec Jernej in njegova pravica v Celju. Delavski oder in govorni zbor ljubljanske »Svobode« gostujeta v soboto, dne 18. junija, v celjskem gledališču: Hlapec Jernej in njegova pravica. V zadnji »Delavski Politiki« smo pomotoma napisali, da se vrši v nedeljo. To delo je krasno dramatiziral znani režiser ljubljanskega delavskega odra, Ferdo Delak. V Ljubljani so s to igro nastopili dvakrat v Narodnem gledališču in obakrat je bilo gledališče razprodano. Zelo razveseljivo je to, da si moremo tudi v Celju ogledati to prekrasno umetniško dramsko delo. Predprodaja vstopnic v trgovini Goričar Leskovšek.

Koncert celjske »Svobode«. Preteklo soboto je priredil pevski odsek »Svobode« svoj pomladanski koncert v dvorani Celjskega doma. Koncert je bil kljub veliki krizi in poznemu poletnemu času precej dobro obiskan. Zbor šteje okoli 50 članov in se odlikuje po veliki disciplini. Pod spretnim vodstvom znane pevovodje g. Cirila Pregelja se je razvil v tem kratkem času tako, da je eden izmed najboljših

pevskih zborov v Celju. Spored je bil zelo posrečeno izbran. Posebno so ugajale: Moravska narodna. Teče voda teče, v kateri je pel tenor solo s. Telč, katerega je občinstvo za njegovo res krasno izvajanje, burno aplavdiralo. Dobro izvajani sta bili tudi obe Pregeljevi: »Ko so fantje proti vasi šli« in pa »Prišel sem tja pod okence«. Silen vtis je tudi napravila ruska pesem »Ej uknem«, pesem ruskih burlakov ob Volgi. S to pesmijo je zbor pokazal zlasti svojo izrazitost v dinamiki. Tej pesmi se je zelo posrečeno pridružila Devova »Splavarska«, pesem naših savinjskih burlakov. Obe hrvatski pesmi Novak: »Gorski kraj« ter Gotovčeva »Dober večer« sta zelo ugajali. »Svobodi« je na tem odličnem uspehu častitati in želimo ji le še nadaljnega razmaha. Svetek.

Trbovlje.

Gradnja počitniškega doma na Mrzlici. V nedeljo, 12. t. m., je zopet delavstvo Trbovelj in Hrastnika pokazalo, kaj zmore sloga in solidarnost. Zadruga »Počitniški dom« si je naredila nalogo, da zgradi na Mrzlici svoj lasten dom, v katerem naj bi našli delavci in nameščenci ter njihove družine ob prostem času svoje zavetišče. Ker pa je načrt precej obširen, je bilo v prvi vrsti potreba zgraditi zasilno streho, katere bo obenem tudi služila za zavetišče ob slabem vremenu in za shrambo različnega materiala in orodja. V kratkem času obstoja zadruge se nam je kljub skromnim sredstvom, s požrtvovalnostjo sodelavcev in sodelavcev, posrečilo postaviti to zasilno stavbo. Vsak, kdor je v nedeljo gledal to množico ljudi, ki je nosila 2 uri daleč v hrib les za stavbo, mora priznati, da je to armada zavednih, ki se ne ustraši tudi največjih naporov za doseg svojega cilja. Čast vsem, ki so se te ekspedicije udeležili, ker s tem je delavstvo naše doline zopet enkrat pokazalo svojo veliko zavednost, tako da nihče ne more več dvomiti v njegovo prevzvišeno idejo. Vsi za enega, eden za vse.

V nedeljo, dne 19. t. m., je zopet družinski izlet na Mrzlico in so vabljeni vsi prijatelji Prirode, da tako zopet skupno preživimo par prostih ur v svobodni naravi.

Popravek. V eni izmed zadnjih števil »Jutra« je objavljeno, da je s. Filip Murn član prehranjevalnega odbora tukajšnje občine. S. Murn nas naproša, da objavimo, da on o tej stvari ničesar ne ve in da mu tudi ni znano, kdo ga je določil, ker se sploh še ni udeležil nobene občinske seje in se vsled svoje zaposlenosti tudi bodočih sej ne more udeleževati.

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

Pluj.

Nekoliko o nočni lekarniški službi. V nedeljo, okoli 22. ure, je naš sodrug Š. bil primoran iskati zdravniške pomoči za svojega malega sinčka, katerega je napadla huda vročica. G. dr. M. je dal recept, s katerim je šel imenovani k lekarnarju Orožnu. Ta ga je pustil čakati dobre pol ure, nakar ga je neprijazno vprašal, kaj da hoče. Šele po daljšem ponovnem čakanju je potem vendar dobil zdravila, katera pa je moral plačati. Ni namreč imel nakazila od OUZD, lekarnar pa se ni hotel zadovoljiti z obljubo, da mu bo Š. prinesel uradni recept drugi dan. Ker pa je Š. pri plačilu manjkal 1 Din (reci en dinar), ga je g. lekarnar podučil, češ, da ne krade denarja, da bi moral dati zdravila ceneje. Komentar je nepotreben.

Črna.

»Svoboda« priredi v nedeljo, dne 19. t. m., ob 2. uri popoldne v dvorani gostilne »Knez« v Črni na svojem novem društvenem odru zanimivo tridejansko dramo »Veleja«, in vabi vse somišljenike ter prijatelje k udeležbi.

Zagorje.

Svobodaši, na izlet! Podružnica »Svobode« priredi 19. t. m. izlet na Sv. Goro. Odhod ob 5. uri zjutraj izpred dvorane na Lokah. Vabljeni so vsi prijatelji Svobodašev. V slučaju slabega vremena izlet odpade. Družnost!

Jesenice.

ŠAHOVSKI ODSEK »SVOBODE« NA JESENICAH

priredi dne 29. junija 1932 vrh Golice

1. Šahovski turnir na prostem.

Dispozicije so sledeče:

1. Turnir se vrši v sredo, na praznik, dne 29. junija, vrh Golice. Pričetek ob 8. uri zjutraj.

2. Turnir se vrši po sistemu izločilnih tekmoval, pri čemer premagani vedno takoj izpade iz nadaljnega tekmovanja. Zmagovalci igrajo po istem sistemu naprej, do končne odločilne tekme. Po potrebi se upoštevajo tudi dobljene točke. Igra vsakega para ne sme trajati več kot eno uro. V slučaju, da še ni dovršena, odloči razsodišče.

Pri neodločenih igrah (remisih) igra oba dva še naprej. Pari se vedno izžrebajo.

3. Zmagovalec turnirja dobi za nagrado srebrni pokal z napisom: Prvak šahovskega turnirja »Svobode« na Golici v 1932. v trajno last.

4. Prijavijo se lahko vsi organizirani in neorganizirani šahisti brez razlike. Prijave se sprejemajo do 25. t. m. na naslov: Šahovski odsek »Svobode« na Jesenicah, Delavski dom (v roke Ivana Zena).

5. Prijavnina znaša 20 Din za osebo, ki jih je treba plačati obenem s prijavnino na čekovni račun Splošne hranilnice in poštoilnice za Jesenice in okolico, r. z. o. z. na Jesenicah št. ček. rač. 11.950, s pripombo »Šahovski turnir«.

6. Turnir bo vodil Vencelj Perko, blagajnik šahovskega odseka »Svobode« na Jesenicah. Razsodišče se bo pa pred pričetkom turnirja izvolilo.

7. Naprošajo se vsi udeleženci, da — če le mogoče — prinese normalne šahovnice s seboj.

8. Udeleženci naj pridejo na Jesenice dne 28. junija, najkasneje z vlakom, ki odhajata iz Ljubljane ob 18.54 (potniški), oz. 20.50 (brzi) in prihajata na Jesenice ob 21.16 oz. 22.20, ker bo potem skupen odhod na Golico. Prosi se, da vsakdo po možnosti že v prijavi navede vlak, s katerim namerava priti.

Pripravljalni odsek »Svobode«.

Sport.

Lepi uspehi nogometašev in hazenašev jeseniške »Svobode«. V nedeljo, dne 5. t. m., se je vršila na Jesenicah nogometna tekma SK Svobode in SO Borca z Jesenic. V tej tekmi so Svobodaši, ki so tehnično precej na boljšem, zmagali s 6 : 0 (3 : 0). »Borci«, ki tehnično zastajajo, so precej postrtovalni, vendar vsa postrtovalnost proti znanju čisto ne zaleže. — Istega dne so se pomerile tudi Svobodašice in Borke z Jesenic v hazenski tekmi. Hazena jeseniške Svobode je še mlada in se je šele nedavno otresla porodnih kriz in mladostne nesigurnosti. Vendar to pot lahko zaznamuje svojo prvo zmago: porazila je »Borke« s 7 : 3 (1 : 2), kar je zelo lep uspeh. Prepričani smo, da bo ta uspeh navdušil tudi naše sodruge, da bodo vztrajale in skrbale v lepi igri na sportnem polju za povzdigo svojega zdravja. Obenem bi apelirali tudi na druge delavske mladenke, ki si želijo z lepo igro krepiti telo in duha, da pristopijo v »Svobodo« in se tu pridružijo hazenskiemu odseku. -st-



Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah:

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 190.—, 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 320.— do 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.



Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb,
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!
Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

Vabilo

na

redni občni zbor

„Delavskega doma“, r. z. z o. z.
v Mariboru

ki se bo vršil v petek, dne 24. junija 1932 ob 18. uri
v društvenih lokalih na Frankopanovi ulici 1
s sledečim

dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in revizijsko poročilo Zveze gospodarskih zadrug.
2. Poročilo načelstva.
3. Predložitev računskega zaključka za leto 1931.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Smernice bodočega dela.
7. Raznoterosti.

Izvelek iz pravil:

§ 21. Da občni zbor veljavno sklepa, je treba, da je na njem prisotna ali zastopana ena desetina združnikov in deležev. Če bi tega ne bilo, se vrši občni zbor eno uro kasneje, ki sklepa ob vsakem številu navzočih ali zastopanih deležev. Fizične osebe (posamezni člani) imajo samo po en glas, neoziraje se na število deležev; juridične osebe (zadruga, družbe itd.) pa za vsak delež en glas.



Velike bolezni

Epilepsija — Krči — Bojast — padavica!
Proti tem boleznim se je skozi 20 let najbolj obnesel
dr. Schafferjev Epilipsen, enako tudi kot
blazino sredstvo proti nevrozi in nespečnosti.
Proske nariše pri apoteki sv. Srečane,
Mr. M. Flster, osijek III h.